

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre K 20.—

Fél évre 10.—

Negyed évre 5.—

Egyes szám ára 40 fillér.

Hirdetések jelszavon számítottak.

Nyilatkozatok ára 1 K

Feladó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF

Kiadó és lapnyomó:
STRAUSZ SÁNDOR

Clemenceau és Lloyd George.

A freiburgi tárgyalások ügye, melyet Clemenceau eleinte kerekén tagadott, kezd mind szélesebb hullámokat verni. Érthető, hogy a háború győzelmese befeljesítésére áhító Clemenceaunak kínos bevallani, hogy bizakodó magatartásával legmeghittőbb barátait is lóvá tette és a német offenzíva megkezdése előtt hazáját békekötéssel akarta végszélytől megmenteni. Ő, aki minden békebarátot bezárat és legszívesebben lenyaktíloztatna, most egészen más alakban mutatkozik be pártbíveinek: kéz alatt ő maga keresi a békét.

Érdekes látni, mint vergődik Clemenceau a hazugság hálójában, melyet újabb hazugságokkal mindjobban összehogoz, de menekülni belőle nem tud. A legeslegelvetemültebb hazugsága, amilyenre még ebben a háborúban sem volt példa (holott hazugságokban a győzelem pálmáját antantéktől elvitatni nem lehet), kétségkívül az, hogy felséges királyunk írásban ismerte volna el Elizás-Lotharingiának Franciaországhoz való tartozandóságának jogosságát. Károly király sietett kellő értékére leszállítani a merész ségben határtalan szemszédett hazugságot és remélhető, hogy a »tigris« összekuszált hálójában ott fogja hagyni a bőrét.

Úton az igazság Angliában is. Az angol független munkáspártnak Leicesterben tartott ülésén egy Snowden nevű munkásnő ezeket mondta: »Ha ebből a gyűlésből valami jelszót akarunk világgá bocsátani, úgy ez nem lehet más, mint: Le Lloyd George-zsal! Ez

nem szóznoki frázis, mert remélem, hogy mindenki meg akarja buklatni. Ameddig olyan férfiak vannak az állam élén, amint Lloyd George, országunknak és az egész világnak nincsen semmi reménye. Az ülésen résztvevők élénk helyeslése mellett azt ajánlotta a szóznokló munkásnő, hogy támogatásuk Landsdowne jelölését a miniszterelnöki állásra, ha Landsdowne tisztességes béke előresége kötelezi magát.

A »Le Lloyd George-zsal!« jelszó ma mindjobban terjed Angliában. Bármily kevéssé láthatjuk ebben a jövőben események előjelét, mégis bizonyos, hogy az angolok végre mégis rájönnek Lloyd George működésének kártékonyására. Lloyd George a legelősebb és legkíméletlenebb angol imperializmust képviseli, az angol politikai erkölcsek züllése az ő lelken szárad, ő az oka annak, hogy Anglia gyengeségeit az egész világ előtt megruntatja.

Az angol »demokrácia« ma abból áll, hogy egyetlen egy ember terrorja kényszeríti Európát a háború folytatására és a legállatlanabb véradózatokra. Az angol nép aligha fogja még sokáig tűrni ennek az önkénynek a nyomását.

Lloyd George kormányzati eszköze, épp úgy, mint Clemenceaué, a hazug frázis, melyet a nemzeti örület fentartani igyekszik. Őt is, mint francia kollégáját, az események szakadatlanul megcáfolják, de azért nem engednek: rendületlenül hazudoznak tovább, provokálva ezzel népeik haragját, melyet ezek még elfojtanak és kifizérése még késik ugyan, de elmaradni nem fog.

Gőzmalom Kotorban.

Hajdu Lajos, Kotor község agilis főjegyzője, részvénytársasági alapon egy nagyobb-szabású, nyersolajüzemre berendezett malom felállításán fáradozik. Ezen eszme életképességét és jövőjét igazolja az a tény, hogy nemcsak Kotor község polgárai között nagy az érdeklődés iránta olyannyira, hogy az alapítás kezdetén már 100000 K jegyzetelt; hanem a környéken kívül távoleső vidékekről is jelentkeznek jegyzésre. Ez a vállalat 200 koronás névértékű részvény kibocsátásával 200000 K alaptőkével indulna meg.

A régi rendszer hívei s ennek érdekelt felei nem a legjobb szemmel nézik a nép megélhetési viszonyainak előmozdítását célzó szociális kérdés megoldása körül kifejtett úttörést s bizonyára kárörömmel várják a nem sokat ígérő megszületésnek majdan rövid élet utáni örökre megsemmisülő bukását. Mások érdekből, de némi tartózkodással szemlélnek az ilyen és ehhez hasonló alkotások életbejuttatását. A kezdet nehézségei, a vállalkozással járó rizikó, az ellenszenv, bizalmatlanság, aggodalom mind nem kerültek el az alapotok figyelmét.

Nézzük azonban ezt az ügyet az érem másik oldaláról s úgy találjuk, mintha ez által a vállalkozás által nem is olyan hirtelen, alapos számítás nélküli iparalapról lenne szó.

A tapasztalat igazolja, hogy a mai murai malmok intézménye már nagyon hanyatlófélben van, mert ókori lassúságával a modern kor követelményeinek megfelelni már

Veszteség-nyereség számla . . .

Írta: Kelemen Ferenc.

II.

Nyereségoldal. Első tétel: Gazdag tapasztalatok. A háború a tapasztalatgyűjtésnek kiapadhatatlan forrása. Csak hogy a tapasztalatokért rettenetes árat kellett fizetni. Hiszen már a békében is »maga kárán tanult az ember«, azaz önpénzen gyűjtötte a tapasztalatokat. Hát még a háborúban! Itt gonosz szellemek uszoraüzleteket kötöttek a tapasztalatokért fizetendő árba. Mennyi szenvedés, mily mérhetetlen nélkülözés, mennyi rettegés, koplalás, halálfélelem árán gyűltek össze azok a változatos tapasztalatok, melyeket a frontlások, mint értékes nyereséget, viharzó lelkükben a harc térről magukkal visznek!

Második tétel: Tág nép- és földrajzi ismeretek. Nép- és földrajzi ismeretek elsajátítására ez a háború tényleg az elképzelhető legjobb eszköz s ha az emberi életnek e két ismeretét elsajátításán kívül más rendeltetése nem volna, úgy egyenesen hálával tartoznánk gondolni e csodás szervezetre, mely kiapadhatatlan bőséget ontotta a népek széles milliói elé a legváltozatosabb néprajzi ismereteket. Geográfiai fogalmak, melyek évszázadok óta az ismeretlenség sötét fátyla mögött bujkáltak, ma közismert tényezői a háború alatt kibővült földrajzi ismereteinknek: s népek, tájak, melyeknek létezéséről csak a tudományos kutatók műveiben buvázkodók voltak tájékozottak, ma családi kaszinók beszélgetésének élénk tárgyai. A leg-

különbösebb népszokások, faji-vallási tulajdonságok, mint egy nyitott könyv állottak előttünk hosszú bolyongásaink közben s amit azelőtt csak fáradságos kutatásokkal a betűk fekete tengeréből tudtunk előhalászni, az most az élet eleven tarkaságában állt előttünk. Hány és hány ember, ki háború nélkül egész életén át nem tette volna ki lábát megéjje határából, ma ezer és ezer mérföldet bejárt s akaratlanul is magába szívtá a különféle viszonyok, életmódok, emberek, szokások ismeretterjesztő, érzésnemesítő hatását.

Harmadik tétel: Emberismeret. Mi emberek szeretünk azzal eldicelkedni, hogy »nagy emberismerők« vagyunk. Lehet-e az embert a teremtsenek ezt a rejtelmes, képmutató, nagyratörő alkotását megismerni?! Ha igen, úgy erre jobb alkalom a háborúnál alig képzelhető el. Az emberek legnagyobb része a tűzhelyhez való ösztönöszerű ragaszkodás s az életerendezés kényszerítő körülményeinél fogva, a nagy földgömb egy alig észrevehető porszeményi atomján tengeti küzdelmes egzisztenciáját s e szűke szabott szereplési kör határain belül átlap, csak alig pár száz, esetleg pár ezer, az idők folyamán jól kiismert fizionómiai gyarapíthatja emberismereteit! — A háború még a kevésbé mobil katonák számára is a változatos emberi arcok, a különféle karakterek százezreit állította megfigyelés elé.

Ha úgy képeztetben végig rohanok Szerbia sáros földjén, Bukovina hegyein s Galicia hullámok sikkajain s visszaidézem e véres harcetek főlött hőmpölygő milliókat, kiket itt-ott csak percekre, néha órákra, napokra magam előtt mozogni,

élni, küzdeni láttam, úgy érzem, hogy a sors e pár év alatt annyi embert állított kutató szemem elé, amennyit egy folytonos utazásokkal lezajló, hosszú emberi élet sem lett volna képes előállítani.

S mégis van-e ennek a százezrek megfigyelésén felépült, a közös szenvedések nemes patinából bevont emberismeretnek valami megkülönböztetően értékes vonása?

Egy ember, vagy millió. Egyre megy. Hogy valaki az emberek megismerje, elég, ha néha-néha ellátogat — önmagához.

Negyedik tétel: Az élet megbecsülése. Egy pozitív haszna van a háborúnak: megtanította az emberek millióit szeretni s megbecsülni azt az életet, amelynek néha nevétségesen (most már tudjuk, hogy nevétségesen!) csekély kellemetlenségei, apró hibái boldogságunk alapjait dúlták fel. Rend, tisztaság, kényelem, jólét s az élet ezer más fényoldala alig tudtak bennünket a napi élet parányi kellemetlenségeiért kárpótolni. Pillanatnyi rosszullét, egy kis múló baleset, egy rosszúl végződött kártyapartie, egy pár nyomtalanul eltűnt korona s a napi eseményeknek millió más fordulata, mind-mind úgy hatottak a kényelemtel-jólétől elkényeztetett kedélyünkre, mint megannyi tűszúrás. Védünké vált az elégedettség s ha a sors megkímélt nagyobb csapásoktól, magunk gondoskodtunk róla, hogy szerencsésen természetünket apró kellemetlenségek mesterséges túlzásával állandóan ebben a valóságban hisztériás elégedettségben tartsunk.

S aztán jött a nagy háború! Az emberek milliói búcsút intettek a meleg családi fészkeknek,

nem képes. Az aggkor jele a murai mal-
mok számának fokozatos apadása; a nagy-
arányú és gyors szűkséglet kielégítésének
képtelensége; a Mura szeszélyes kanyarula-
tai által okozott gyakori helyváltozások s az
ezzel járó megközelítés nehézségei; a téli
hosszú szünetek az üzemben; a vezető-fel-
ügyelet lanyhasága; a régi, kitanult, szakér-
telmes molnárok megöregedése, kihalása s
az azokat követő fiatalság könnyelműsége,
szakképzettség hiánya mindmennyi indító
okai annak, hogy a régi rendszer Phönix-
ként megújodva illeszkedjék bele a mai
haladó kor igényeinek a keretébe. Ennek a
közhaznu intézménynek a létesítése köz-
gazdasági, főleg azonban még elhanyagolt
iparunk fejlesztésének és felvirágoztatásának
lendületet adó újabb ható ereje lenne, mert
eltekintve attól, hogy a vállalat az őrlésem
kívül a villanyos világítást is szolgáltatná,
egyéb messzemenő iparágakkal is óhajta
vállalatát fejleszteni.

Egy egészséges alapokra fektetett vál-
lakozásnak kell, hogy létjogosultsága legyen.
Nálunk pedig hatványozott mértékben van
szükség arra, hogy iparunk fejlődjék és fel-
virágozzék. Ennek elérére azonban felette
szükséges, hogy a magyar ipart a fogyasztó
közönség előszeretettel támogassa és teljes
erejével pártfogolja.

A vállalat élére a vezetőség mellé maga
a nép állott, lelkesedik az ügyért, mert éri
annak szükségét s tudja, hogy annak teljes-
ítő képessége napi életében fontos szerepet
játsszik. Nem lehet benne kétség, hogy fejlő-
dni és felvirágozni fog, ha a vezetőség
gondos szeme egy pillanatra sem fordul el
tőle, ha protegált kontárok egzisztenciáinak
megoldása helyett lelkiismeretes és becsületes
szakembereket állít be, szigorúan örködi
a gépek működése felett és lelkiismeretes-
en ellenőrzi az üzem folyását.

Kotor község megérdemli, hogy a hét-
köznapi tespedésből kiemelkedve, a haladás
járművére lépjen, hisz földrajzi fekvése, a
természet és iparnyújtotta előnyei oly ked-
vezők s a jólét, a vagyonosodás előmozdítá-
sára oly alkalmasak, hogy azokat kellő-
képpen ki nem aknázni, megbocsájthatatlan

véték. Itt van például a Mura folyó, mely
olyan vidéket szel át, hol a vasutnak hire
sincsén. Nem ismerem médrét, mélységét s
hajózásra való alkalmatosságát; nincs azon-
ban kizárva, hogy a közlekedés, könnyebb
ipari és kereskedelmi ügyek lebonyolítására
egy napon a vállalkozási szelleme motorcsó-
naakkal áll elő s az elismerés és hála a kez-
deményező homlokára dicsőszorut helyez.

i. r.

Gyűjtés a hadirokkantak stb. javára.

Az adományok nagy összegekben ér-
keznek. Mostani kimutatásunkban leginkább
vidéki adakozók szerepelnek, akik tömege-
sen, nagyobb összegekben hoznak áldozato-
kat a Haza oltárára. Minden fillér egy-egy
seb begyógyítására, egy-egy könnysepp fel-
száritására vezet.

A befolyt adományok a következők:

Fejér Dénes őrnagy Szabadka	100 K
Pullay Ottó Zágráb	30 „
N. N.	6 „
Olvashatatlan aláírás	10 „
Weiss	5 „
Bernstein	10 „
Billler Béla	10 „
Stern Bertha	2 „
Heinrich Lipót	4 „
Allmann Zsigmond Kozosvár	30 „
Dr. Haksch Ferenc Csáktornya	50 „
Id. Morandini Román Xaipe	100 „
Ifj. Morandini Román	100 „
Weisz Ede	10 „
Morandini Mariska	10 „
Morandini Mimi	10 „
N. N.	2 „
Kraschovecz Adolf Zrinnyfalva	10 „
Scharmatz Regina Csáktornya	30 „
Oberländer Katalin Krems	10 „
Hochsinger Emma	10 „
Gasla Irén sz. Hochsinger	10 „
Answerber Miksa	2 „
Összesen	561 K
Múlt heti kimutatás	26967 K 51 f
Főösszeg	27528 K 51 f.

**Adakozunk az elesett hősek ör-
vegyei és árvái javára!**

**Madsegélyező Hivatal főpénz-
tára, Képviselelőház.**

K Ü L Ö N F É L É K.

Szülőföldem.

*Csinos, kis városka Muraköz közepén,
Ott nyertem nevelést,
Ott laktam hajdan én.*

*S bár messze járok most
Völgy s bércek oldalán,
Szívemben nem tanyáz
Boldogság igazán.*

*Ajkam ott ejtette
Az első magyar szót,
Oh, az a pillanat
Mily áldott, édes volt.*

*Mert édes vágyódás
Lelkemet úgy vonzza
Muraköz tájára,
A régi otthonba.*

*A kedves gyermekkor
E legszebb emléke
Kísérem mindenhol,
Muraköz vidéke.*

*Könnyes szívének
Halkbongá útése
Hazáját szerető
Bús gyermek kérése. —*

Ifj. Szivoncsik Antal.

— **Zalán Gyula kiküldetése.** Múlt szá-
munkban megírtuk, hogy a letenyei választó
kerület képviselője, Zalán Gyula dr., a Szibé-
riában hadifogságban lévő honfitársaink ha-
zaszállítására kiküldetett. Zalán Gyula dr. e
hó 14-én csakugyan utra kelet egyelőre Bécbe,
hogy onnan, nem ugyan kormánybiztosi mi-
nőségben, ahogy írtuk, hanem mint a hon-
védelmi miniszter megbízottja a többi világi
és katonai hatóságok megbízottainak társa-
ságában Pétervárra utazék, ahol a misszió
a további utatásásokat kapta volna meg. Za-
lán Gyula dr. azonban a hét végén vissza-
tért Bécéből Alsódomboruba, mert a misszió
kiküldetése ismeretlen okok miatt ez időszerint
abba maradt.

— **Kitüntetés.** Őfelsége a király Star-
zsinszky István honvéd főhadnagynak má-
sodsorú a katonai érdemkeresztet a kardok-
kal adományozta.

— **Eljegyzés.** Sostarich Lajos a Bács-
megyei Mezőgazdasági, Iparfejlesztő és Ke-
reskedelmi Részvénytársaság vezérigazga-
tója eijegyezte Bernhausen-Raichle Nándor
földbirtokos leányát Hilduskát, Zomborban
1918. április hó 13-án.

»Isten hozzád-ot mondtok a polgári kényelem-
nek! S vele jött e véres kálváriákban gazdag vil-
lágégés minden rettenetes megpróbáltatása: a kop-
lalás, fáradtság; az időjárás borzalmak viszont-
agsai: forróság, eső, hó, fagy, pizok; s minden
szenvedések koronája: a szakadatlan izgalom, a
folytonos halálélelem. Hogy visszasírtuk a szen-
vedések e koszorui alatt azt a »tűrhetetlen, ideg-
ölő, utálatos« életet! — Jól emlékszem, az oro-
szokkal vívott tavalyi utolsó nagy mérközésünk
idején heteken át szakadatlanul a szabad ég alatt
töltöttük időnket s amikor egyszer fáradt, meg-
erőtlenített éjjeli mars után az útszéli árokban pár
órai pihenőre dőlünk le, az volt minden kíván-
ságunk, hogy az egész éjszakát e »nagyszerű« he-
lyen eltölthessük. Az árokba dült fáradt katoná-
k kényelmes párna a kavicsos úttest. — Az
egyk nem hallgatták meg forró imáinkat. Tovább
kellett menetelnünk!

— Szerbiában egy időben jó pár napig nem
láttunk kenyeret; a börtáskán alján elszáradt ke-
nyérhéjak is nagyszerűen kielégítették. Mit szólnunk
volna, ha abban a »tűrhetetlen, kiállhatatlan-
jobb világban csak egyetlenegy éjszakát kellett
volna az útszéli árokban eltöltenünk?! Forradal-
márok lettünk volna s felrobbantottuk volna ezt
a hitvány földi életet!

És a háborúban hányszor, de hányszor szó-
 nélkül, a mártírok fenséges türelmével szenved-
tünk el ennél még nagyobb nélkülözéseket is!

Bizony! A háború megtanított bennünket
igényeink alapos leszállítására. Kérdés, hogy a há-
borús évek nélkülözésének ez a tartós nyomása

állandó természetű tulajdonsággá válik-e a front-
ról egykoron visszatérő millióknál, vagy pedig az
oly sokáig nélkülözött polgári kényelembe vissza-
térő tömegek a rendelkezésükre álló életörömök
fokozottabb élvezetével csakhamar újból vissza-
idézik a háborús előtti hisztériás elégedetlenségnek
azt a korát, mely holmi elvesztett »pagát utimok-
miatt, kezébe veszi a kedély méregporahat!

Bizzunk a harctéri borzalmak, szenvedések
kitörülhetetlen emlékeiben! Pascal, a híres fran-
cia bölcs, egy a derekára erősített tuskésszegű
övvél fűzte el bűnös gondolatait; egy pillanattal
a múltba, egy az úttesten eltöltött éjszaka, egy pár
mohó vágygal elfogyasztott kenyérmorzsza emléke
majd csak elűzik belőlünk a helytelen gondolo-
kat s megszerettetik mindenkivel ezt a minden
apró, sőt nagyobb kellemetlensége mellett is tiszta,
kényelmes életet!

**Ötödik tétel: A szervezet ellenálló ké-
pességébe vetett hit megnövekedése.** Azok,
akik az emberi szervezetnek évszázadról-évszázá-
dra való sukcesszív degenerációját tudományos
megfigyelésekkel is bizonyították s a mai embe-
riség szervezetének ellenállóképességéről a legna-
gyobb fokú elkeseredés hangján siránkoztak, a
háború alatt meggyőződhetek, hogy ez a, bár a
nyers fizikai erő és az életkor átlagos arányai te-
kintetében a regék óriásai és a biblia Mathuzá-
lemaival szemben csakugyan a szembeszökő ha-
nyatlás lejtőjén álló emberi szervezet még mindig
olyan csodákra képes, amelyek a görög világ Her-
culeusait s a szentfrás Sámsonjait is őszinte elis-

merésre bírják. Nem, a nyers erőnek Kinizsi ma-
lomkövén, Bothand Bizanc várkapuit döngető kard-
jára, vagy Toldi vendégoldalára emlékeztető meg-
nyilatkozására, nem, erre a huszadik század em-
beré igazán nem képes — hanem a fizikai nélkül-
özéseknek, fáradtságának emberfeletti elviselésére,
az időjárás viszontagságainak hihetetlen elbirására
s legfőképpen arra a csodára gondolunk, — mert
igazán az — amit ezek a lebecsmérelt, betegesnek
ítélt emberi idegek (a háború előtt minden vala-
mire való ember idegbetegnek hitte magát!) a
modern háború fegyvertechnikai eszközeinek »ideg-
ölő«, életpusztító pokoli koncertje közepette pro-
dukáltak!

Nem különös-e, hogy ezt a példátlan méretű
történelmi viaskodást, amit Hindenburg már a há-
ború elején is megjósolt, éppen ezek a lebecsmé-
relt, betegesnek hitt emberi idegek fogják eldön-
teni? Amit degeneratív szervezetünk legmegro-
gáltabb részének hittünk: a mi »beteg« idegeink
segítek győzelemre diadalmi lobogónkat!

Órákon, sőt napokon át tartó pergőtűz, az
aknavetők és mérges gázok, repülő bombái és
földalatti aknák mindent megsemmisítő, pusztító
vihara közben, a föld egy kis magáasta mélyedé-
sében megkuporodva áll a »beteg, ideges, moder-
n ember«, hogy pár órával később az ágyuk, gép-
fegyverek, puskák, aknavetők, lángszórók, kézigra-
nátok, drótkerítések és szuronyerdők megannyi
poklán át »előre« rohanjon. Ezek a véres csata-
mezőn tovahömpölgő barna emberi pontok a
modern háború Herculesei, Sámsonjai, Kinizsiai.

— **Eklüvő.** Mück József zágrábi d. v. tisztviselő f. hó 17-én örök hűséget esküdött Kotorban, Hagemann Ferenc kotori esküfőnök leányának, Margitnak. Az egyik tanu az alsódomborui Ujlaky-Hirschler és fia nagykereskedő cég birtalga, Hirschler Elek volt.

— **Uj háziúr Kotorban.** Lajtmann György, volt kotori adminisztrátor, megvette Kotorban a Pollák Lipót-féle egyemeletes házat, melyben a Kotori Takarékpénztár már 26 év óta székel s ezen új telkén malmot akar felállítani.

— **Köszönetnyilvánítás.** Egy ismeretlen emberbarát, a Vörös Kereszt csáktornyai fiókegylete javára 20 K-t adományozott, melyért az uton is köszönetét nyilvánítja az elnökség.

— **Állandó mozi.** A Rákóczi-utcai állandó mozgó színház mai előadásainak műsora: Az aranyháló (színmű 4 felv.); A béke felé (csupa ötlet és finomság); Sascha Messer propagandafilm. — Jön A vasgyáros (Ohnet Gy. regénye után).

— **A nyári időszámítás.** Vasárnapról hétfőre forduló hajnalban 2 órakor hivatalosan 1 órával előre kellett igazítani az órákat és ezzel életbe lépett a nyári időszámítás. Egy félhónappal korábban történt az életbeléptetés, mint tavaly s fokozza a nehézségeket ebből kifolyólag a villanytelep intézkedése, hogy reggeli áramot nem ad. A korai órákat ebből kifolyólag az új időszámítás miatt április havában értékesíteni nem lehet.

— **Az iskolai év bezárása.** A vallás-és közoktatásügyi miniszter intézkedésére a folyó iskolai évben a tanítások, az elemi népiskolák kivételével, az összes tanintézetekben akként fejeztetnek be, hogy a tanulók június 15-én már hazamehessenek. Az elemi népiskolákban pedig, azokban a községekben, ahol középiskola van, a tanév június végén fejeztetik be, ahol nincsen, ott az I—III osztályú tanulók június végén, a IV—VI. oszt. tanulók ellenben, akik otthoni munkára felhasználhatók, május végéig járhatnak iskolába.

— **Borjuk szállítása.** Miniszteri rendelet értelmében április 15-ike óta az üszőborjuk és 3 évnél fiatalabb üszők, valamint hasas tehének vasuton való szállítása és levágása csakis a vármegye alispánjának en-

Ki gondolta volna, hogy ez a generáció végig fogja küzdeni négy háborús esztendő véres küzdelmeit! Ki hitte volna, hogy a betegesnek hitt idegek (kevés kivétellel!) nem széthomolva, összetörve, hanem megacélozva, megedzve kerülnek ki e pokoli harcból! Idegeink és egész szervezetünk ellenállóképességének fényes tűzpróbája megdönthetetlen garancia jövőnkkel szemben. Aki végigcsinálta a rajvonalak idegkuráját, bátran nézhet a jövőbe. Meglepetés alig fogja érni. (Hacsak az Élet el nem fogja rontani azt, amit a háború oly szerencsésen kioperált!)

Ime, a háború veszteség-nyereség számlája. Mindkét oldalon felemeltlenül maradt több apró filléres tétel, melyek a számla felsorolt összegeinek eredményét nem befolyásolhatják s egymást különben is kiegyenlítik.

Haszonnal, vagy veszteséggel végződött-e az »üzlet«, nehéz megállapítani, mert a felsorolt tételek természete elvégre is nem engedi meg a számla »számszerű« lezárását.

Az eredmény egy, a lelke mélyébe zárt külföldi érzés, amely, úgy hiszem, egész életemen át el fog kísérni. Aki, hosszabb időt töltött kint a fronton, az ezt az érzést bizonyára nagyon jól ismeri!

Neve nincsen!

Ukraina, 1918. március.

gedélye alapján eszközölhető.

— **A segéd és őrszolgálatos tanárok és tanítók felmentése.** A honvédelmi miniszter rendelete szerint a mögöttes ország-részekben segéd, illetve őrszolgálatot teljesítő legénységi állománybeli tanárok és tanítók közül azok, akik bemutatásnál vagy felülvizsgálatnál újból ily szolgálatra osztályoztatnak s valamely iskolához való beosztásukat igazolják, ideiglenesen azonnal felmentendők és nem tényleges viszonyba helyezendők s igazolvánnyal látandók el. Az 1894—1900. években született egyének azonban ez alól kivételt képeznek, amennyiben a folyó iskolaév végén tényleges szolgálati felmentésre behivatnak. A behívási parancs részükre már most küldetik ki.

— **Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság** ma tartotta közgyűlését Csekonics Endre gróf. v. b. t. t. elnöklésével. Napirend előtt Berzeviczy Albert v. b. t. t., igazgatósági tag üdvözölte a részvényesek nevében Ormody Vilmos vezérigazgatót az intézetnél eltöltött 60 éves szolgálati évfordulója alkalmából. Ormody Vilmos meleg köszönetet mondott az ünneplésért s ezután a lefolyt évi intéseket terjesztette elő.

Az évi jelentés részletes kiterjeszkedik a társaság üzletágainak alakulására, melyek közül az élet-, jég és betűbiztosítás kedvezően fejlődött, míg a tűzbiztosítás káraránya kevésbé volt kedvező. A társaság hadikölcsön-jegyzései már elérték a 150 milliót Jótékony cselekedetek 236.700 K-t fordítottak. Lényegesen emelkedtek a háborús drágaság által okozott személyi és egyéb kiadások. Így a társaság a tisztviselői járandóságait a korábbi 2,444.724 koronáról 5,441.399 koronára emelte s a megnövekedett adóterhek fedezetül 1,590.402.27 K-t tet tartalékba. A múlt évben elért 7,341.917.66 K. összes nyereségből az alapszabályozott levonások és bőséges tartalékok után 3,200.000 K. fordítatik a részvényesek osztalékára s e szerint minden egész részvényre 800 K. évi osztalék esik. Miután a közgyűlés az összes javaslatokat elfogadta s a felmentényt minden irányban megadta, az igazgatóságba új tagul Teleszky Jánost, a felügyelőbizottságba Antal Gézát és Gaál Jenőt, a választmányba pedig Harkányi János bárót, Herzog Mór bárót, Papp Géza bárót, Somsich Miklóst, Széchenyi Emil grótot és Tallián Béla bárót választotta meg. Kerületi-képviselet Dénes Béla városi jegyző urnál.

— **Tilos Horvátországba élelmiszert küldeni.** A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, mely szerint az egész Horvát- és Szlavonország, valamint Fiume és a tenger-mellek területére a jövőben élelmiszert és szállítási igazolványhoz kötött közszükségleti cikkek postacsomagban szállítani egyáltalában nem szabad. A valódi tartalomnyilvánítással ellátott élelmiszeres csomagokat vizsgálják a postán, azokat pedig, akik hamis bevallással akarnak élelmiszert kicsempészni, szigorúan megbüntetik. A miniszter rendelete felhatalmazza a postahivatalokat, hogy a gyanús csomagokat 3 napig visszatartsák és nyomban értesítsék a legközelebbi hatóságot, melynek az ilyen csomagokat fel kell bontani. A szigorú intézkedésre a kereskedelmi kormányt a sok visszaélés készítette, amelynek alapján további csempészés céljából rendkívül sok élelmiszert átszállítottak Horvátországba s azon keresztül a külföldre.

— **600 800 korona havonta szereshető sorsjegyek részletfizetésre való eladása** által. Egyes megbízható ügynökök (nők is) kerestettek e célra legelsőrangú pénzintézetekhez. Eredményes működés esetén fix fizetés. Felvilágosítással szolgál Steiner József, Budapest, VII. Erzsébetkörút 2. 1. 10.

— **Legújabb költségvetés a háborúról.** Egy amerikai statisztikus revizió alá vette és újból összeállította a negyvennégy hónap óta tartó világháború költségeit. Ebből a kimutatásból mindenekelőtt megállapíthatjuk, hogyan emelkedtek évről-évre a háború napi

költségei. Míg 1914 gen egy napra 52.7 millió dollár esett. 1915 ben 71.8, 1916-ban 97.7, az elmúlt 1917. évben pedig 142 millió dollár volt a napi kiadás. A háború kitörésétől 1918 március végéig az entente 450 milliárd koronát költött el a háborúra. A központi hatalmak háborús kiadásai az amerikai statisztikus szerint az említett időre következőleg alakultak: Németország 130.5 milliárd korona, Ausztria-magyarország 78 milliárd. Bulgári és Törökország 12 milliárd, összesen tehát 220.5 milliárd korona. Megállapítja a kimutatás, hogy a központi hatalmak nemcsak a háborús kiadások összege, de a háború finanszírozásának módja és eszközei tekintetében is kedvezőbb helyzetben vannak, mint az entente, mert a háborús költségeket jórészt fundált kölcsönökből fedezték. A két hatalmi csoport összes háborús költségét a kimutatás 670—680 milliórdta becüli amelynek kétharmada az ententéra és Amerikára esik.

— **A takarmányrekvirálás korlátozása.** Mint értesülünk, a földművelésügyi miniszter táviratban utasította a törvényhatóságok vezetőit, hogy az őszi szalma, cirokszár és nád rekvirálását további intézkedésig szüntessék be. A szena tavaszi szalma és más takarmányfélék rekvirálását pedig csak ott kell folytatni, ahol a termelő harminc métermázsát meghaladó fölösleggel rendelkezik.

— **Mikor záródik az iskolaév?** Több napilap azt a hirtette közölte, hogy a kormány az iskolai évnek május hó 17-én, vagyis a pünködsi ünnepeket megelőzőleg való befejezését határozta el. Illetékes helyről annak a kijelentésére hatalmazták fel a Magyar Tudósítót, hogy ez a híradás nem felel meg a valóságnak. A kultuszminiszteriumban az iskolaév bezárásának kérdése mindeddig nem került döntés alá, melyhely azonban a döntés megtörtént, erről úgy az illetékes hivatalos tényezők, mint a közönség is értesítettetni fognak.

— **A »Vasárnapi Ujság«** képei nagyrészt a nyugati nagy német offenzívával foglalkoznak, bemutatják a csatateret érdekes jeleneteit, a főbb vezéreket stb. Ebbe a körbe vág Sztrokay Kálmán kiválóan érdekes cikke a németek nagy ágyújáról, mellyel Páris bombázzák. A többi képek József főhercegnek a Szent István-renddel való kitüntetésére, Szomorj Dezso új darabjának. Nemzeti színházi előadásra. Drina hajó katasztrófájára stb. Vonatkoznak. Szépirodalmi olvasmányok: Schöpflin György regénye, Szini Gyula novellája. Személyn Aladár színházi cikke, Szöllösi Zsigmond tárcája stb. Egyéb közlemények: báró Lukachich Géza tábornok arcképe, a rendes heti rovatok. — A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre 10 korona. (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.)

— **Mindenki tüzoltó.** A belügyminiszteriumban a tűzvédelem biztosítása érdekében nagyobb szabású munkálatok folynak. A háború óta ugyanis úgy a községi, mint az önkéntes tüzoltó intézmények reformálására szorulnak. A belügyminiszterium, tekintettel arra a körülményre, hogy a tüzoltók nagy számban teljesítenek katonai szolgálatot, ezeken a pótlására elrendelte, hogy ezután a tizenkét éves kortól kötelező a községi tüzoltói szolgálat teljesítése. A belügyminiszter okulva a tavalyi gyakori tüzeseteken, az idén intezvebben akar gondoskodni a termények tűzvédelmi biztosításáról is. Az Országos Tüzoltó Szövetség a honvédelmi miniszterhez feliratot intézett, a melyben kéri, hogy a katonaságnál használt tüzoltófelszereléseket, a melyekre a hadseregnek békeidőben nem lesz szüksége, engedje át a községi és önkéntes tüzoltók részére.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sándora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poveljivi list za pak
Izlazi svaki tjedan jedankrat i to: svaku nedelju.

Prodajna cena je:
Na čelo leta . . . K 20—
Na pol leta . . . K 10—
Na četvert leta . . . 5—
Pojedini broji koštaju 40 fill

Obznane se poleg pogodbe i šalju računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlastnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Surađnik:
SRÁY FERENCZ.

Veliki zgubički englezke vojske.

Nemška vojska je i u Flandriji predrla englezkog fronta. - U Englezkoj do 55 letah stari moraju u tabor iti. - Najnoviši nemški dobiček je 20 jezer englezkih zarobljenikov, 200 štukov, 250 željezničkih vagonov punih s municijom i živežom. - Festunga Armentiersa su nemci zavzeli. - Do 14-ga aprila su englezi svegaskupa izgubili 112 jezer zarobljenikov, 1500 štukov, 4000 mašinstih pušakah, 300 jezer mrtvih i oranjenih. - Dr. Zalán Gyula ablegata je vlada u Sibiriju poslala, da dimo spravi naše zarobljenike.

Kak stojimo na bojnem polju?

(M. J.) Čeli prošli tijeđen je dober bil za nemsku i našu vojsku na francuzkom bojnem polju. Glasi su sledeći:

Nemška vojska je do 8 ga aprila od engleza dve zastave, 4000 mašinstih pušakah, 250 biciklinov, 115 bombe metajuće mašine, 250 željezničkih kočijah, vno go repelanov i zrakoplovov, municije i živeža odzela.

Ali najznameniteše je, da je nemška vojska izvun one navale, od koje smo u prošlim broju naših novinah javili, je na jednom drugom mestu, u Flandriji novu navalu počela 18 ga aprila i taki prvi den predrla englezkoga fronta. Ov den je englez ostavil u nemškoj ruki 6000 zarobljenikov i 100 štukov. Nemški šeregi su u 20 kilometrov dužini vdrlil u englezke dekunge i predrl fronta.

Englezi su mislili, da nemci proti Amiensu vodiju svoju celu vojsku i da jim je cilj bil Pariz. Ali bračas u drugoga plana imele nemške vodje s tem, da su u Flandriji novu navalu počeli. Ako budu ovdal navalu dobro zvršili, onda budu do englezkog morskog kanala Kalei zvanog dospeli, odkud budu lahko prek kanala u Englezku i u London strelali s svojimi velikimi štuki.

Od toga se vezda bojiu englezi i za to su odredili, da se moraju englezki stanovnici do 55 let pod oružje spraviti. Ali to teško ide u Englezkoj, za to se čujeju glasi, da se ljudstvo suprotivi tomu, da bi staresti nutri morali rukovati. Osobito u Irskoj se suprotstavljaju pučanstvo.

Aprila 12 ga javiju iz Nemške, da se je broj zarobljenikov na 10 jezer poveksal pri novoj navali. Englezi znaju, kaj bude, ako na flandrijskom frontu izgubiju boja, zbog toga skupljaju vojsku na ovu stran bojnog polja i boriju se viteško, ali to malo hasni, ar nemški šeregi podjednom bolje i bolje idu naprej. U Flandriji su i portugalski šeregi biti bili, koji su na pomoć došli

englezom. Ovdal su nemci i jednoga portugalskoga generala vlovili.

Aprila 13-ga je vre broj englezkih zarobljenikov 20 jezer bil, a broj štukov 200 na flandrijskom frontu. Nemci su osvojili festunga Armentiers zvanog. Englez vre nema vojnike, ar je svoju rezervu takaj u boj moral poslati. Vezda na francuzku pomoć čeka, koji francuzki šeregi su pri Amiensu skupljeni, da braniju ovoga festunga. Ali ako francuzi svoje šerege od ovud odneseju, onda pak budu nemci Amiensu prevzeli. U Armentiersu su nemci 50 englezkih oficirov i 3000 vojnikov polovili, koji su obkoljeni bili i puške doli morali deti. Ovdal su nemci 45 štukov, vno go mašinstih pušakah, municije i magazine pune s živežom i s opravom odzeli od engleza. Izmed 62 englezkih vojničkih korov je 52 bitih, koji su se reztepli i rezbežali. Portugalski regimenti su takaj na nikaj spravljani. Boj pri Armentiersu bil je vezdašnjega tabora najjakši boj, kojega smo doživeli. To i same englezke novine pripoznaju. Pravi pekel je bilo ono strélanje nemških štukov pri armentierskom boju, pripovedaju zarobljeni englezki oficiri.

Englezi su u tri tijeđnov trajućem boju do 14 ga aprila izgubili svega skupa 112 jezer zarobljenikov, 1500 štukov i više jezerov mašinstih pušakah mrtvih i oranjenih su izgubili najmenje 300 jezer.

Nemški vudarci kapaju na englezke glave, zbog česa su varaši velikog Nemskog orsaga puni s zastavami. General Hindenburg nadvodja nemških šeregov je opet pokazal svoju znanost, nemški vojnici pak su pokazali, da su hrabri vitezi. Englezka vojska je u strahu, portugalska vojska je reztepena, amerikanci, su tihi, belgijanci nezadovoljni. Jedino francuzka vojska ima još kuražju. Konec se približuje, — pišeju jed ne svajcarske novine. Bi vre i predi kraj bil taboru, ako napuhnjena englezka vlada nebi od sebe odrinula 1916-og leta, meseca decembra njim ponudjeni mir. Onda bi se

još kakti jaki se mogli sestiti k stolu k rezpravi za mir, ali vezda bu vre drugač išlo, gda na to red dojde.

S Rumunjskom još trajaju pogodbe za mir. Da tak dugo nisu se dovršile pogodbe, tomu je zrok, ar se još nisu naravnali u gospodarskih u trgovačkih poslov. Ukranci nečeju privolititi, da bi Rumunjska Beszarabiju dobila, ar u više krajov Besarabije ukranci stanuju. Pogodbe se izbog toga takaj natežuju.

Ovdal dajemo našim čitateljem na znanje, da je vojnička oblast strogu naredbu dala za one vojnike, koji su na slobodi, pak podražiju cenu živiza, robe i tak dalje. Ovi vojnici budu odmah izgubili svojega »felmentéša« i budu morali k vojski rukovati. Naj pazi na se takov, pak naj neče hitroma bogat postati, ar bude ga vno go koštalo.

Pisali smo, da je gosp. Dr. Zalán Gyula letinski ablegat, medjimurski sin kakti ruski zarobljenik pobegel iz Rusije, pak s velikom težkoćom i trudom dimo došel iz ruskog suzanjstva. Vezda ga je jedna velika čast dostigla. Naša vlada ga je imenuvala za svojega poverenika, da bude nazaj išel u Rusiju, osobito u Sibiriju, gde još vno go i vno go jezer naših siromaških zarobljenikov čekaju svoje oslobodjenje z suzanjstva.

Ovi daleko u Sibiriji niti pojma nemaju od toga, da se je s Rusijom mir sklepil ali to niti sami rusi u Sibiriji neznaju, tak je daleko Sibirija od Petrograda, pak vezdašnja ruska vlada zbog ruskih nemirov drugoga posla ima, kak da bi misliti mogla na svoje i na naše zarobljenike. Zbog toga je austrijska, pak naša vlada komišiju imenuvala, koja bude u Rusiju putovala, da oslobodi zarobljenike iz suzanjstva. Za k Magjarskoj spadajuće zarobljenike je u komišiju imenuvani gospodin ablegat dr. Zalán Gyula, koj je vre na putu u Petrograd a odonut u Sibiriju ta, gde je i on sam trpel. Gda je pobegel u prosto ruskoj vojničkoj opravi iz suzanjstva, neje mislil, da bude svoje još tam trpeće poznanice kakti

sloboden clovek za par mesecov opet videl gde je skorom četiri letah trpel, ali vezda vre kakti sloboden clovek i kakti orsački izposlenik vu velikoj časti.

Grof Czernin minister izvanskih poslova se je 15 ga aprila zahvalil. Da je graf Czernin svoju službu ostavil, tomu je zrok, da je vu više političkih stvari drugač mislil, kak Njegovo Veličanstvo. Na njegovo mesto jos nije kralj imenuval nikoga, nego na kraljevu volju dalje vodi posle ministarstva, dok bude novi minister imenuvani.

Na taljanskom bojnomo polju nema nikaj znamenitoga.

Kalvarija.

Pisal. Bukovec Elek.

II.

Kaj je tabor.

Kak si ja mislim, a tabor nije drugo, kak potrebno zlo, da ono vuništi, kaj je clovečanstvo zazidalo, da ono vezda poruši, da ondi more drugo zazidati gori. Gledite decu da se igraju, rečemo zidaju hižu. Kada je hiža zazidana onda nju s veseljem porušiju, da drugo moreju zidati. Premislite si, kaj bi bilo, ako rečemo v Budapešti, gde najmanje 250 jezer meštrov dela, ako bi jeden den zato prestale delati fabrike, ar je već svaki stacun pun s robom. Ovi 250 jezer ljudi ravno tak hočeju jesti i svaku subotu svoju plaču dobiti, kak da bi delali.

Rečemo v jednim menjšim varašu, gde je puno menje meštrov i na selu još menje, nebi imeli nikakov posel, kaj bi stoga bilo? Poljodelavec bi samo za svoju stran delal pak ne za pijac, jer pijac bi svega bil pun. Z česa bi onda porciju i sve drugo platili? Im pred taborom se jeden šoštar veselil, či ste jeden par škornjov kupili pri njem, drugoć se vam je na dvajset metrov daleko poklonil. Stacunar se tak raduval, gda vas je samo na sakaj ne nosil, či ste od njega robu kupili. Težak je predi dva meseca hodil prosit, da budete nucali kopače, onda njemu rečite. Kaj zloga vidimo?!?

Vidimo najpredi, da tabor je bil potrebito zlo, drugač bi se ljudstvo zaljevalo v robu i vu vsem. Poljodelavci ki si sami kruha predelate, vi bi mogli i neznam kak dugo tak živeti, pilam vas, kaj bi začeli bez svakog posla oni, ki nemaju grudu zemlje? Kruha si nebi mogli služiti, jer pijac bi pun bil robe a jesti ravno tak hočeju kak i vi.

Svęt je ne tak stvorjen, kak čmelec koš. Kada se napuni s čmelami, onda matica zleti vun i za njom mlade čmelece. Prime se na drevo za jedno kitu čmelec i čmelar ga nutri pomete v jeden koš. Tam onda mlade čmele počneju zidati, tojest najpredi seti delaju i onda meda nosiju. Da to moreju delati, zato su se morale v jeden drugi koš preseliti. Dobro bi bilo, da bi država mogla naroda tak nastaniti na praznu zemlju da pova i zidje. Čeli svęt je pun naroda. Gde je negda samo nekoliko jelo kruha, tam denes strašno više njih se hoće najesti z onoga, kaj je negda za malo ljudi bilo dosti.

Kada kuruzu sėjamo, svako črno sklįjano ima juša, da iz njega betve zraste, pak ipak zesečemo vun nepotrebite betve?! Srđedimo kuruzu zato, da one betve, koje ostavimo, moreju bolje rasti. Ravno zato i mladu šumu ředimo. Ako bi sve onak os-

tavili, kak je zislo, nigdar nebi pošeno steblo zrasto. Vu silju takaj tak delamo. Iz pšenice zato fondamo kokolja, da čistu pšenicu dobimo. Vidimo, da jedno silje moramo zato zfondali, kaj drugo more bolje rasti. Iz toga vidimo nekaj. Jeden narod zato mora doli dojt, da drugi more leži živeti. Mi nebudemo iz ovoga dręva kaj vezda posadimo, sada jeli, nego oni, koji za nami dojdu, naši vnuki. Za njihovu dobro harcujemo denes. Za naše dobro je ne ništi harcuval, jer sada z onoga sadovnoga dręva su oni pojeli, ki su pred nami bili. Nam su samo golo i suho steblo ostavili. Zato mi moramo za dobro naših vnukov denes harcuвати. Posle tabora bude imel svaki clovek dosti posla i i svaka roba bude imela pošenu čenu. Sve ono, kaj smo denes porušili za negdašnje dobro, bude se zazidalo.

Vidimo, da tabor je potreben i hasnovit za one, ki za nami dojdu, jer kaj smo porušili, to budemo i zazidati morali. Kuliko ima hasna narod iz tabora, tuliko i još više ima kvara. V taboru najpredi dojde doli prvi klas naroda, onda dojdu za njimi, ki su koč kaj sposobni, da taborske težkoće moreju podnašati. Naroda tojest pleme moraju zveksinom oni gori zdržati ki nisu sposobni za taborsku službu Dakle od slaboga plemenjaka nemre jako pleme zrasti. Kaj vidimo iz toga, da narod i to posle svakog tabora je slabeši. Im ste mogli čitati iliti čuti, da negda kak su veliki ljudi ziveli. Od njih i mi spadamo i mi smo tak prama njim kak lastavica prama orlinu. Sigurno bude slabeši on narod, koj za nami dojde. Morele sami na sebi opasiti, kakši ste vi stari negda dijaki bili. Denes jeden dijak, koj zvrši pučku skolu, tak zgleđi kak negda četiri ljeta star dečec. Kuliko ima svęt hasna iz tabora tuliko ima i kvara jer narod či duže bude, navěk slabeši i jedenput tak oslabi, da se već nebude mogel sam sebe držati. Proti tomu nema nikakve pomoći, kaj ja mislim, da naravu clovečja jakost nemore premeniti. Tabor je bil navěke i bude, dok bude svęt stal. To je već tak odredjeno. Badavo se črti jedna stran naroda, da zatere tabora, jer to su već probali, pak su još ne mogli, i niti nebudu.

Glavna stvar je, da naše trpljenje ne-nubude ostalo bez koristi. Da mi se nebi tak branili, kak smo se je, onda bi najpredi od naše domovine, koju više jezero ljet smo već s krvjom zaljěvali, jeden veliki falat, gđe na svētu najbolsa pšenica raste, bi nam odzeli srbi Ruski car nas je takajše štel vuništiti i stel je hatara ne s nami nego s srbijom, Rumunji su štel Erdělyu.

Srbije nema više, vezda Pasić s Petrom kraljom od Banata more senjati. Rusa smo već na kolena spravili a rumunja pak vezda nanudjamo na kolena. Osiguram vas, ako bi rus, srb, črnogorec talijan i rumunj mogli postići svoje cilje, onda bi za vnogo vrěme zaprli vrata našimi odvetki. Za njihovo dobro moramo harcuвати, kak šem vam već gore pisal.

Či nam Bog pomore, kaj budemo mogli sve naše neprijatelje nadvladati, mi sigurno nebudemo tak postupali s njimi, kak bi oni s nami.

Vidite, da rusi či nisu nikaj mogli odzeti od nas, ipak su svoju slobodu zadobili. Ipak su ne zabadav harcuvali, jer ruskomu poljodelavcu i rukotvorcu je više vrědna sloboda vu svojoj domovini, kak da bi oni četu Magjarsku prevzeli.

Obranili su naši soldati našu domovinu naše siromaštvo i našu familiju. Zato sve trpiju i krv preljevaju već blizo četiri ljeta. Ne samo svoje siromaštvo su branili od vu ništenja, marali su se boriti mesto onih, ki su od svoje rodbine, na se dali prepisati zemlje, da dobiju felmentěsa iliti da jih vlada reši od vojničke službe. Morali su harcuвати namesto onih, ki su rajši svoje zdravje zkarirali, da nedu ta, gde bi njim mesto bila. Morali su i na mesto onih harcuвати, ki neznam s kaksim zrokom ili s kanjivostjom su se vugnoli švarmlinije. Morali su harcuвати na mesto svi onih, ki nisu bili sposobni za vojničku službu.

Vekivečna čast naj bude najprije onim, ki su za naš i za naše odvedke hrabru smrt podnesli, onda svim onim, ki još danas trpiju blizo četiri ljeta. Jezus Kristus je za čelog svęta naroda četrdeset dnevoj trpel i svojom smrtjom je odkupil naše dusevno. Moremo si misliti i ufati, da naši vojniki, ki blizu četiri ljeta težke muke podnašaju i s hrabrom smrtjom budu naše telovno obranili.

Vekivečnu zahvalu moramo dati onim starcom, ženam i deci, ki su na mesto svojih sinov, na mestu svojih mužov i na mestu svojih otcov gospodarstvo obdržali i polje obdelavali, jer oni su ravno tak trpeli i harcuvali doma, da onim ki su na bojnomo polju, kaj njim nikaj nebi falilo Z jednom rečjom pomogli su toga boja zadobiti. Kaj bi bilo, ako bi starec, žene i deca v križ z rukami gledati i čekali sine, muže i otce, da dojdu dimo polje obdelavat?

Bude došlo, jer mora dojt ono vrěme, kada bude mir nastal na čelom svētu. Onda budu opet naši stari se seli kraj peći i s vnuki se igrali, Boga molili i pošlušali svoje sine od tabora. Žene pak budu zvršavale one posle, za kaj je nje Bog stvoril. Deca pak si budu opet mogla igraće v ruke zeti.

Srce se mi plače za one, ki zahman čekaju svoje sine, svoje muže i svoje japeke. Naj je pobatrivi ono znanje da su oni na svētu najveksi aldov donesli za dobro naše dece i naših odvetkov.

Gmajna.

Svakuomu gospodaru, koj marhu pova, jako važna je gmajna, ali žali bože niti obćine, niti pak gospoćine se nečeju s njom biniti. Svakojacki stricki, kaćec, svakojacke giftene biline rasteju po gmajnah, kak da bi ravno to štelu sami hotonce povati. Negdi pak je tuliko kotorovnjakov, da niti hoditi neje moći. Ako nešći pėska ili proja nuca on hormes iz gmajne si to navozi. Opet nišći naj to ne misli, da iz ovoga mesta si to voziju, koje mesto je poglavarstvo za ov posel odredilo. Svaki gospodar svoju rudu ima i poleg tuliko jamih i luknjah napraviju, da neje moći hoditi, živina pak poleg toga ne najde dosta hrane, tojest paše na gmajni, na večer gladna dojde dimo. Takva gmajna špot je obćinam, špot je gospoćinam. Ktomu pak kaže, da su hudi gospodari.

Vnogo štringe je bilo poleg gmajnih. Je su takvi, koji nečeju gmajnu imeti, jerbo kak veliju, to nikakvoga hasna ne nosi, neje hasnovita gospodaru. Ovi tak računaju da marha hasnovitoga gnoja po gmajni reatepe, marše čeli dan jě, ali ne najde tuliko hrane kuliko je do sitosti potrebno. Živina od ranoga jutra, do kėsnooga večera hodi po žarkim suncu, vtrudi se, nema dosta počinka.

jerbo po leti su jako kratke noći. Poleg toga krave jako malo mleka daju.

Tak misliju jedni, drugi pak opet to veliju, da gospodar človek nema vremena po leti med poldanom marhu hraniti. Koj gospodar dalko ima pole, on nemore svaki dan med poldanom jedno dve vure alduvati na marhu i nemore svoje posle zapustiti. Tak misliju, bole je marhi vuni na gmajni, jerbo ako se ogenj pripeti, barem ne sgoriju. Jesu opet takvi, koji sbog toga hoćeju gmajnu, da i siromaskeši narod si more marhu povati.

Zatem je to pitanje, gde je lepša i jakša marha?

Tam gde je gmajna, ili pak koji vu stali drziju marhu i dobro ju hraniju zelenom krmom i dosta nastila mećeju pod marhu. Na to odgovori izkustvo.

Ja sem proti tomu, da se s gmajnum rezdeliju, jerbo mlado marše izbilja potrebno je, da se vuni na iriškim zraku giblje, jerbo stēm se bole rezvija. Opet za doječe krave bole je ako su vu stali, gde dosta zelene krme dobiju, po kojoj dobre dojnice nastaneju. Za takve krave vu dvoru ili na vrtu napravimo postaju, koju zagravimo i dobro nastremo. Tak se i ove moreju vuni na friskim zraku gibati i ne su nutri vu vruci stali. To je iz bog toga tak potrebno delati, jerbo vu Medjimurjo skorom svoposud s kravami orjeju, vlačiju, voziju. Gmajna pak nemore tuliko hrane dati, da krave dosta mleka imaju i k tomu dosta močne budo za svakojačko delo.

Vu Medjimurjo je su dosta velike gmajne. Obćine i gospočija trstii bi se morala, da s dobrom travum popraviju gmajne.

Str.čke, kaćeca i druge ne hasnovite stvari skorenjom bi morali vun sfondati i odmah skuriti.

Kotorovnjake bi morali reztepsi, grabe pak zavoziti. Prazna mesta pak za sejala stakvom travum, koja je ravno povolna gmajni. Naprotulejte pak celo gmajnu bi dobro morali povlačiti.

Gmajne bi na rēdkoma s gacijom zasadili. Vu ovim hladu bi marha imela poćinka vu veliki vručini k tomu pak niti trava nebi zgorēla.

Gacija jako sporno razte i drēvo je jako hasnovito za svakojačko orudje. Vnogo i jako fino kolje za gorice moremo od gacije dobiti. Kre Drave na hiljada i hiljada malih gacijah moći je nabrati. Dakle gmajnu zasaditi skorom nikaj nebi koštalo, jerbo gacija je zabadv, posaditi pak gospodari morali. Samo vola mora biti ktomu i neje smeti lenjariiti, kad imamo dosta vremena. Ako je 450 gospodarov i svaki gospodar na protuletje i na jesen samo deset—deset gacijih posadi, veliki falat zemlje moreno zasaditi. Devet jezer gacijih se more tak s malom brigom posaditi.

Gacije lēpo na red se moraju posaditi tak, da od svakoga kraja lēpo na red stojuju vu liniji.

Kuliko drēva je potrebno, to jako lahko sračunamo. Smērmo, kak je falat dugi i široki. Ako je naprimer 456 m široki i 848 dugi i pokehdob na četiri metrov dužinjav i hoćemo saditi rezdelimo s četirimi 456 : 4 = 114 i 848 : 4 = 212. Sad ovaj račun napravim: 114 × 112 = 24,168 falatov drēva je potrebno za ovu gmajnu.

Vu koji okolici korpe pleteju, tam vibje radiju. Vibje ili za ov posel vrbu jako je lahko zapovati. Šibje narēzemo, šibje vu

mokru zemlju na vtićemo i stēm smo već sposlom gotovi.

Ako gmajna nēma povolno travu, onda svako leto jeden falat sorjemo i zasejamo stakvim semenom, po kakvim dobra trava bude zraszla. Proti jeseni već je moći pasti na takvim falato.

Jako dobro bi bilo, da bi za marhu i za svinje zoseb gmajnu imeli. Svinje se moraju za rinkati, da nebudo mogle rovat.

Za birke opet je druga gmajna potrebna, koju stakvom travum zasejamo, kakvo birke rade imaju.

Najveķse gmajne su na Alföldu. Poleg Debrecena, Hajdu varmegiji je Hortobágy zvana orijaska gmajna, na kojoj se na hiljada i na hiljada marhe pase. Nezmerno birkih i svinj paseju ovdii. Vu jednim mestu na velike ćopore se konji paseju, na drugom pak opet rogovneta marha. Ova marha je dan i noć vuni od ranoga protuletja, do ķesno jeseni. Pastiri takodjer su dan i noć vuni.

Po gmajni su zdenci, pri kojih na dan višeput napajaju. Na noć pak vu takvo mestu spraviju marhu, koje je splotom za grajeno. Ove plote moći je iz jednoga mesta na drugo nesti.

Izverstne gmajne su i vu Erdēlju med bregami, med Kárpáti. Ovdii takodier sveķšnoma birke povaju i odovud dobimo jako ćuda vune.

Vugrintsits Nándor
školski ravnatelj

KAJ JE NOVOGA?

Pēsem taborskog življenja.

Hvaljen budi Jēzūš i majka Marija!
Koje ja vuzavam suznimi ćoćima.
Suzice mi teću po mom tužnom lici,
Za goluba ki je vu tudjoj zemljici.

Idem si je predi robćekom zbrisati,
Mort bum leži mogla par rēći spisati.
S desnom rukom, s perom s crnom tentom pišem
Tebe golub nigdar od srca nezbrišem.

Bože mili kaj smo tej mi tulko krivi?
Kaj se jenkrat ov svēt nekam nenamiri,
Bože dej namiri cesare i kralje,
Pak nam dimo pošlji naše vērne pare.

Ki već štro ljetu po svētu tuguju,
Ipak išće Bog zna, gda nam dimo dojdju.
Osmi mesec kak je bil na szabadságu,
Mort je zadnjić videl domovinu dragu.

Majku je ostavil vu holesti velki,
A sveg dobrog oćca vu ti ćrni zemlji.
Devetsto trinajsto ljetu se pisalo,
Da se moje ime od majke brisalo.

Nigdar ovo nesam mela ja vpameti,
Kaj mi bude moral golub v tabor itii.
Pred taborom ljetu sam se zaručila,
Bolje dej me bila zemljica pokrila.

Para sam si zela kaj bi ga ljubila,
Pak mi se ga vezda tudja zemlja vživja.
Vživaj se ga s Bogom mojega goluba,
Ja ga zabit nećem do hladnoga groba.

Itak je on navēk v moji tužni glavi,
Kak je modri cvetek vu zeleno travi.
Travnica zelena naj pred menom vehrne,
Ako moje srce za kim drugim zdehne.

Za njim mi je navēk srce v turobnosti,
Samo kaj nepoći od velike žalosti.
Oj ti tužen tabor kak si nam na žalost,
V tugi sprejavamo nasu milu mladost.

Vi starēsi ljudi mole verno Boga,
Kaj ste se vživali do velkoga dobra.
Ali mi sirmaki, ki smo ve v mladosti
Dneve sprejavamo v tugi i v žalosti.

Nēmamo na svētu nikakvo veselje,
Nit v nijednom kraju s kralji pomire nje
Nego išće navēk vekša bitka teće,
Pak me bolje v moje tužnom srcu peće.

Da si rezmišljam, kak bude do kraja,
Mort bum i ja stala prez svojega para.
Dragi Jēzūš nedaj ovo pripećenje,
Ka bi nam dvēm bilo širom rezdrućenje.

I vi drage žene, keste vu poštenju,
Želim vam živeti s nužmi vu veselju.
Ke pak svaki svētek vu ķrćmu hodiju,
One svoje muže dimo nē želiju.

Mora si misliti v svoji rahi glavi,
Da ji muž de idimo, kaj šterom napravi,
Vnoga ima mužja, kaj mu ga ne para,
Ali ona itak za njega nemara.

Muž ju tam nevidi iz zemlje daleke,
A ona pak domaj drugom kuha tehe.
Ali daj Bog ovo sve mužja zeznati,
Kaj nebude moral njeni norc ostati.

Ki tam glada, žedju i tam sve zlo podnaša,
A na zadnje njega smrt nemila ćaka.
Tēlo mu namēću vu tu ćrnu zemlju,
A duše se mu vživja, tam gori vu nebu.

Ar je dost pretrpel svega zla po svētu,
Vežda bude hodil po dišecem cvētu.
Cvētiće si bere ljepo predihava,
I već za ov tužen svēt se nezmišljava.

Kaj si bude mislil za vu zlo na svētu,
Ko nam denes teće već vre štro ljetu.
Nikaj nam se neće nigdi namiriti,
Kak bi mi se moglo srce veseliti.

Stopram sam si tužna vu najljepšem cvētu,
Pak vre nemam volju živeti na svētu.
Raj bi v grobek leći, da bi bilo moći,
Barem nej ćutila tulike žalosti.

Kaj bi nej ćutila v srcu veliku žalost,
Da si rezmišljam, kak sprejavam mladost.
S kim mi bolje život na pamet dohaja,
S tēm se bolje srce od žalosti kala.

Niti si nam mogla mira v srcu najti,
Dokać mi bu gulub vu zemlji taljanski.
Najbolje mi bude srce vu radosti,
Gda nam budu pari sviskup dimo došli.

Ljepa moja mladost, vu dvajsetom ljetu,
Išće sam nēmēla veselje na svētu.
Bar vi devojćice veselo živite,
Za to i vi svaka para zadobite.

Nēje Bog dal fćicu samu ljetajuću,
Nit pak devojku prez para tugujuću.
S ovim ja dokonćam běli list papēra,
Oćec višnji z neba podēli nam mira!

Muracsány,

Vajdics Erzs
Golēnja Iveka žena.

— Prošnja. Naše novine su meseca aprila 1-ga vu drugi frtalj XXXV-og godišnjeg tećaja stupile. Prosimo naše poštvane predplatnike, naj nam vu novim fertalju predplatne zaostatke ćim predi pošleju i predplate ponoviju. S pozdravljom izdateljstvo.

Predplatna ćena je od 1-ga aprila 1918:

Na celo ljetu K 20—

Na pol ljeta 10—

Na ćetvrt ljeta 5—

Pojedini broji koštaju 40 fillēra.

— Srbske ćete su v francuzko prevoziti. Hollandske novine javiju, da jeden del srbskih ćetah su v Francuzku prevoziti. Tam su nje na novo na oružali, da nje na front spravljaju. Još ne znaju, koliko ih ima jer francuzki kerman nikaj nē dopusti pisati od srbskih ćetah.

— Űmorstvo. V Atibunaru (Toronto) varmegija je na ganjku obćinske hiže Ra-

varški Vitaljoš Radics Rožu, 45 let staroga občinskoga birova na smrt strelil. Krvnik je zandarom to valual, da det čas, dok je on kakti honvéd kanonir na bojnem polju bil, birova je njegovu ženu odmamil. To je on stel strofati.

— **Lupeštvo.** Na staciji Nagykanizse su vetomane Molnar Jožef, Kemény Jožef begunci i Mandelbaum Ferenc civil od Móséra Pétera agenta bugjelara vkrali, s 70 jezer koruni. Lopovi su brčas prama Buda-pesti skočili. ovde redarstvo nje išče.

— **Englezke čete vu Vladivosztoku.** Iz Moskve javiju, da ne samo japanske, nego i englezke čete su vu Vladivosztoku na obalu stupile.

— **20 jezer korun jednomu doktoru.** V Aradu je vetomane jeden bogat človek Mavro Qeller vumrl. V testamentu je za dobrotvorne stvari svoj imetak od dvé milijun korun ostavil. Izvan toga je i to odr redil da mu posle njegve smrti jeden doktor srce probode, za to dobi doktor 20 jezer korun.

— **Vlada za češke krajeve.** Ausztrianska vlada dozvolila je za nevoljne krajeve u sjeverno, Češki 10 milijun korun.

— **Prevoz četah.** Iz Pariza javiju, da su englezke pristanište od torca zaprte. Tak misliju, da opet prevoziju čete v Europu.

— **I Ukrajinu tira francuze i engleze.** Iz Moskve pišeju, da je kievaska rada na znanje dala francuzkim i englezkim soldackim missiam, da nek odmah ostaviju Ukraju.

— **Lenin i Hlezejev.** Iz Petrograda javiju, da se je Lenin sbetežal. — Javiju nadalje, da soldati su sovjetu vèrni su vu okolicu Dona Alexejev generala vlovili.

— **267 milijun štibra.** Prém tomu, da vu vezdašnjim svètnim boju teško je svakomu živeti, ipak dosta porciju dobiva orsag. Magjarski financminister je vetomane jednu statistiku van dal poleg ove statistike lani, od julius meseca do januara su 267 milijun korun porciju platili v orsacku kasu za 77 milijun korona više, na kuliko su računali.

— **Nemreju nucati strielivo.** Iz Berlina javiju, da vlovijeni englezki oficiri poveđaju, da onu municiju! koji su iz Amerike prevozili, nè moći k antantskom orazju nucati. To je bil zrok tomu, da su englezi morali Bapaume varaša nemcom prék pustiti.

— **Kradja svetačkih slika.** U kopenskuj cirkvi v Triestu vkrali su ove dneve pet vredne svete slike. Tolvaji su vlovijeni. Tolvaji su 16 let stari dijake bili. Dve su slike su već bile v jednom stacunu prodane.

— **Bajonett vu krčmi.** V Budapesti vu jednoj krčmi je Ikits Stanko bosanski vojnik s bajonettom v prse vpičil Turó Ferenc sanitèca. Nesrečnoga soldata su v soldacki spital spravili.

— **Samoubojstvo vu hotelu.** V Budapesti se je Varga Irén 24 let stara devojka v jednom hotelu s morfiumom vgif-tala. Branitelji su ju vu špital odnesli.

— **Baker vu Talijanskom.** Jedne pariške novine javiju, da je Baker americkanski vojnički minister iz francuzkoga v Talijanski odputoval.

— **Japan mobilizira.** Times zvane englezke novine javiju iz Tokio varaša, da japanska država se pripravlja k mobilicaciji.

— **Kraljev dar.** Njegovo Velicanstvo Karoly magjarski kralj je pogorelcem Me-csát občine dvéjezer korun daroval.

— **Englezija pomoć prosi.** Iz Washingtona (Amerika) javiju, da je amerikanskoga kormana na novo prosil englezki korman, da nek fletno pošle pomoć na francuzko bojno polje. Kak se vidi, englezi su vu vrazjem skripcu!

— **Mihalj nadherceg je sloboden.** Mihalj ruskoga nadhercega, koj je v Perm bil pobègnul, gde su ga mestni sovjeti do vezda pod stražom imeli, su ga ove dneve slobodno pustili.

— **Do konca léta,** kak iz Amsterdama javiju, budu iz Amerike poldrugi milijun vojnikov v Francuzku poslali i s ovimi soldati budu v sem skupa tri milijun vojnikov pod zastavom stali.

— **Veliki plien.** Nemske čete su v Ukrajinu s 28 vagonom francuzko oružje municiju zaplieniili izvan toga su još i Jekaterinoszlava osvojili.

— **Veliki zgubiček.** Englezije je na francuzkim boj nopolju od marciusa 21 ga do 29 ga, da je Hindenburg englezkoga fronta pređrl, 412 jezer vojnikov zgubila. Vu ovi cesarski bitki su englezi na centru samo domaće čete imeli, zato je ov zgubiček za nje tak strahovito velik.

— **Japanske čete vu Vladivosztoku.** Iz Washingtona (Amerika) javiju, da su japanske čete vu Vladivosztoku na obalu stupile. zrok toga je da su pet ruski muži jednu japansku bantualu. Japanske čete očeju med ljudstvom mira ciniti, jer se je ljudstvo pobunilo. Americkanski korman tiho gleda celu stvar. — Jedne amerikanske novine pak to javiju, da Japan nikak se ne bude mešal vu tu svètnu svadju jer je dalecina velika i nikak se nebi njim ov boj sptatil.

— **Povanje duhana.** Nekoje občine vu Medjimurjo prosile su kormana, naj dopusti manjšim gospodarom tuliko dohana povati, kuliko je za njih barat dosta. Razmi se, da svaki bi rad bil platil, kuliko mu bili pre-računati, ali korman to je na nikakov način uè stel dopustiti, neg molbenicu je odhitil.

Sad Szilassárkány občine gospodarstveno društvo je prosilo po putu »Magyar Gazdaszövetség« zvanim orsackim društvu financministeriuma najdopusti svakomu gospodaru najdalje 20 kvadrat klaftrov duhana saditi sa svoj barat. Gospodari napré platiju ministertiumo, kaj jim bude odredili.

Vu molbenici spisali su, da vu ovim taborskim vremenu svaki vojnik i svaki gospodar sveksim veseljom i sveksom močjom bi mogel delati, ako bi dosta duhana imel, skojim pak nas korman ravno nikak nemore zadovoliti.

Takodjer opominaju ministra vu molbenici, da bilo je već vrème, kad je nè tak izvanredni položaj bil, kak je denes, pak itak je to gospodarom dopušćeno bilo. Nadalje pak i stèm podpiraju svoju molbu, da puno vešša zadovolščina bi bila po orsagu, ako bi svaki za svoj potreboču dosta duhana imel i orsagu bi to na veliki hasen bilo.

Nazadnje prosiju ministra, da nekak naj vredi ovu stvar da nebude tuliko tužbe i tak velike nezadovolščine po orsagu.

Izbilja narod se buni poleg toga, da nekoji nesramotno velike gbešte i togovine delaju s duhanom, siromaski polodelavec pak za nikakve peneze nemore donjega dojt.

Budemo već spisali, kak bude minister ovu molbenicu prijel i kaj bude odredil.

Ako vu jedni mesti dobiju to pravo, onda po čelim orsagu bude smeti manjšim gospodarom duhana povati.

— **Spraznenje.** Iz Amiens i Compiègne zvanih francuzki varašah gradjanine već izteraju. Vu Amiensu su samo francuzki soldati ostali.

— **Kraljev dar.** Karoly magjarski kralj je pogorelcem Kitnjo zvane občine dvé jezer korun daroval.

— **Strèanje vu kavani.** Marciusa 27 ga v noći v Budapesti v jednoj kavani je Szücs Lajoš činovnik Plesz Olgu s revolverom na nogo oranal, mladi človek pak je na rukah goreče rani dobil. Pri redarstvu je Szücs to rekel, da je revolvera samo kazal i med tèm se je revolver iz nenada sprožil.

— **Zahvali se je jeden minister.** Alfieri general, talijanski minister vojnih posta se je zahvalil jer neče više na bojnem polju harcovati. Kralj je za novoga ministra Vittorio Zupolli generala imenuval.

— **Iz tretjegata kata je dolí skočila.** V Budapesti je iz trećega kata 48 let stara žena Mandella Jožefa na vulicu skočila i na Taerr Ilona 14 let staru svèlaricču opala. Nesrečnu ženu su v špital spravili, Taerr Iloni nikaj se je nè pripetilo.

— **Zaklai je svoju nevernu ženu.** Maly Jenő kućiš, 32-ga pešickoga regimenta vojnik, koj je pred nešteremi tijeđni došel dimo iz ruskoga suzanjstva, je svoju suprugu 23 ga marciusa s bajonettom zaklai, a za tèm pak pobègnul. Žena dok je muž vu suzanjstvu bil, je s jednim težakom živela.

Ženina nevernost je Malya tak razsrdila, da—barem je njoj oprostil ipak se nju zaklai.

— **Zgoreta deca.** V Kisvardi (Szabolcs-varmegija) je žena Tolvaja Istvana je svoju decu posebno doma ostavila. Deca su v igračci svinje klala. Iz kotca su dva pajčke donesli, nje v slamu zamotali i onda vuzgali. Pajčki su odbežali, a 4 let stara Jeta i 3 let stari Marica pak su od plamena zgorele.

— **Nema više ruskih čete.** Iz Petrograda javiju, da su sve ruske čete do 22 ga marciusa s fronta doma pustili.

— **250 jezer automobilo.** Kad se je svètni boj počel, u boju stojeće države su sve skupa 250 jezer utomobilov imele. I to: Francuzka je 90 jezer, Nemska 70 jezer, Englezia 55 jezer, Austra-Magjarska 25 jezer, Rusija pak 10 jezer automobilo imela.

— **Na francuzkom bojnem polju.** Čelu navalu — kak službeno javiju — Vilmoš nemski cesar vodi.

— **Veliki poslaniki v Mandžuriji.** Iz Pekinga (Kina) javiju, da petrogradski kinezki poslanik i japanski veliki poslanik i japanski veliki poslanik su s velikom amerikanskom, japanskom i kinezkom prošnjom na granicu Mandžurije dosli. Do knizke granice su nje črteni gardisti sprovođili.

— **Böhm — Ermollí general nadzapovedoih.** Vu Ukrajinu su za zapovedniku naših četah Böhm — Ermollia generala imenovali.

— **Oglas!** Dr Grész Gyula priložci fiskalijus daje na znanje, da je svoju kancelariju premestil vu ono hižu na kondignaciju, koja je prek čez pot od bivše kancelarije gospona Doktor Tamás Jánoša fiskalijusa.

Smrtno pripečenje jednoga junaka.

Dragi domorodci ovo prečitajte,
Smrtno pripečenje Balaža Raduha
Szentadorjan-falve Lendavskog kotara,
Koji ste poznali Balaža Raduha.

Prešestnoga léta osmoga oktobra
Popoldan ob treći skradnja vura njegovaa.
Talijsanski granat zel mu je življenje
Medju planinama istrijske države.

Lokovec je mesto Čepovan občina,
Gde se žalostna smrt njemu pripetila,
Tam ga zakopali na jednom križanju
Is dvemi pajdaši pod jednu jabuku

Venca smo mu spleli zbora zelenoga
Na križu postavili ober njegovog srobra
Na križu je napis imena njegovoga
I da služil kralja Karla četrtoga.

Na sprevodu bili svi njegvi pajdaši,
Čela kompanija, takaj oficéri,
Regementski pater tēlo blagoslovil,
Ober njihov grobov lépo je govoril.

Ovdi počivaju tri stari vitēzi,
Za svu domovinu strašno smrt podnesli
List su nam poslali v Szent-Adorjanfalvu
Koj je razžalostil njegovu tužnu ženu.

Takaj razžalostil njegve šest dečice,
Nijeden ne sinek sve su devojčice,
Jedna izmed njih je v opatikom društvu
Vu Terezinstadtu za Bečom vu kloštru.

Velku želju imel čer tam pohoditi
Smrt mu prikratila želju svu spuniti
Čerka ja te prosim v ime otca tvoga,
Svojemi sestrami moli za njegov Boga.

Da mu Bog da dusi njegovoj zveličenje,
Koj je za kralj za dom alduval življenje,
Ovo sem opisal na spomen pajdasu
S kojem skup terpeli na Isonzo frontu.

Piave front **Glavák István**
iz Alsódmorua.

Urednikova pošta.

Izmed ovih pšmah, koje smo od naših poš. čitatele-
jah za naše novine dobili, prečitali smo doli pomenute od
k njih aledče dajemo na znanje našim poš. suradnikom:

1. **Bojna pšma.** (Zagreb. K. J.) Ova, Petőfiéva pšma je dost dobro prevedjena na horvatski jezik. Takvoga česa bi drugda prosili. Bude izlazila s svojimi drugim pajdaši, takti: »Tu je već protuletje« i Salaporke zvanimi.
2. **List iz čehske zemlje.** (Na maršu. Br. I.) Štampati budemo ju dali.
3. **Zarobljeniki vu Rusiji.** (Vu Rusiji. A. I.) Budu obedve pšme izlazile. Magjarsku pšmu nemremu hasnavati, ar nije dobra.
4. **Pšem željne budućnosti.** (Bányavár. Sz. F.) Dobra bude za novine.
5. **Taborska pšma.** (Nyírvölgy. N. Gy.) S popravkami bude izlazila.
6. **Dogodjaj 1-ga aprila.** (Murakirály. M. J. — Sz. J.) Nije za naše novine. Nekaj spametnešega bi prosili
7. **Dve tužne pšme.** Vu cirki zpévano spričavanje nije za novine.
8. **Meni zvoni, meni vetri.** (Zagreb. K. J.) Bude izlazila. Prva šala bude dobra s popravkami, druga nije dobra za novine. Obedve su malo tvrde šali.
9. **Pšem od tabora.** (Na bojnom polju. J. M.) S popravkami bude se štampati dala.
10. **List od mrtvoga junaka.** (Alsó-Domború. G. M.) Nemremo ju popraviti, ar nega vu pšmi rime. Verši moraju se poljeg kakve viže ravnači budu redi jednaki, to jest vu svakom redu da budu slovke vu jednakom broju. Ali treba iz vun toga, da se na kraju reda slovke jednako glasiju. To je rima. Na priliko: doba, groba, — krenul, genul, — štala, znala, — i t. d. Vu vasoj pšmi toga nema, za to nije dobra.
11. **Iz Rumunjskoga.** (K. J.) Nije dobro složena. Nemremo ju vu novine deti.
12. **Vojak na talijanskom frontu.** (Rackaniža. J. h.) Bude izlazila, gda red na nju dojde. Svim drugim drugda budemo odgovor dali. Prosimo za potplenje.

Svim skupa s pozdravom! (M. J.)

Csak Gyöngyvirág, Ibolya, Orgona és Eau de Fleurs illatokat

használjunk

a Dunántúli Gazdasági Szeszgyárosok Szeszfinomító Részvénytársaság, Nagykanizsa gyártmányából, mert

foldimul minden külföldi gyártmányt.

Egy használt, de jó karban levő

Wertheimszekrény

megvételre kerestetik. — Cim a kiadóhivatalban.

64°C.

LIPIK világhírű, biztonságosan gyógyít: **csúzt, köszvényt**

(Szlavenia.)

anyagcsere-bántalmakat, gyermekbetegségeket, belső bajokat

FÜRDŐ-, ISZAP-, IVÓ-, VIZ-, NAP- és VILLANYKÜRÁVAL.

Fürdővel egyesített gyógypenzió. Vendéglő, kávéház, cukrászda saját üzemben. Kifűző ellátás! Fürdők, lakások egy épületben. — Színházi zenekar. Prospektus küld a fürdőigazgatóság.

Radioaktív, alkalikus, sós, jódos hőforrások. Vízgyógyintézet.

Kézidarálókat,

szecskavágókat, járgányokat, kukoricamorzsolókat, ekéket, vetőgépeket, cséplőgépeket, kaszákat, aratógépeket és mindenfajta mezőgazdasági eszközöket szállít a legerősebb és legolcsóbb kivitelen

Lukács Lajos és Társa

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 20.
(Gyár-utca sarok.)

Mezőgazdasági gép, műszaki elektro-technikai üzlete.

2-4 Telefon interurbán 51-33.

Árverési hirdetésny.

Alulírt kir. közjegyző ezennel közhírré teszi, hogy a Csáktornyai Tárházak R.-t.-nak a vasútállomásnál levő raktárhelyiségében elhelyezett 12 láda összesen 1338 kgr. élelmezési célokra már nem alkalmas füstölt hús és tőpörtyű folyó évi április hó 26-án d. u.

3 óraker közbejövetelem mellett a helyszínen megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek, azonnali készpénzfizetés ellenében eladatni fog.

Vevő a 12 láda árút azonnal átvenni és elszállítani tartozik.

Csáktornyan, 1918. évi április hó 18-án.

Dr. Isoó Victor

kir. közjegyző.

WILH. F. TIEFENBACH

Skladište na veliko austr. i njemačkih tvornica kemičko-tehničkih proizvodnja

Osiijek I. (Slavonija)

Preporuča:

Strojna ulja, Towot masti, Zylinder ulje, firnisa, terpentinersatza, kolomaza, vaselina, lakova, boja, lastila za pipele, voska za postolare, boje sve vrsti za bojadisanje sukna i dr. u tu struku spadajuće vrsti robe.

Cijenik šaljem na zahtjev!

1-10

Ručne žrvnale,

pljuge, sečkare, mašine za repo rezati, vitle, mašine za kuruzu ružditi, mašine za sejati, mašine za mlatiti, kose, mašine za kositi i svakojačko gospodarsko orudje vu najfaleši

cēni trzi

Lukács Lajos és Társa

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 20.
(Gyár-utca sarok.)

gospodarskoga orudja štacun.

Telefon interurban 51-33.